

1889-06-22

þÿ ÿ µ ½ Ä É • , ½ ¹ ⁰ Î ± ½ µ À ¹ Ã Ä · ¼ ⁻ É
þÿ ⁰ ± , · ³ · Ä ® Â Ä · Â ™ Ã Ä ¿ Á ⁻ ± Â . . .

þÿ · Á µ Å ½ · Ä ¹ ⁰ ì Á ì³ Á ± ¼ ¼ ± Coop 2002

Library of Neapolis Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/7940>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γεωμια

Κυπρος-Αθμα

Ευδοσειω

Σπ. Π. Λάμπρου

Κωμο

Παφος

Δαλι

Σαλαμινα

Κερυνια

ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟ

ΣΠ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ.

Ὁ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ Καθηγητῆς τῆς Ἱστορίας κ. Σπυρ. Π. Λάμπρος ἐδημοσίευσε πρό τινος χρόνου σύντομον μονογραφίαν περὶ Κύπρου, ἣν διὰ τὸ σπουδαῖον ἀναδημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἐν συνεχείᾳ χάριν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν.

Τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς ἱστορίας τῆς νήσου καλύπτει, ὡς πάντοτε σχεδὸν συμβαίνει ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὁ μῦθος καὶ αἱ ἀσαφεῖς διηγήσεις· ἐκ δὲ τῆς Γραφῆς μανθάνομεν ὅτι κατεῖχον αὐτὴν οἱ ἔκγονοι τοῦ Χεθίμ (Κιτιίμ). Πρῶτον δὲ βέβαιαι κάτοικοι τῆς Κύπρου ὑπῆρξαν οἱ Φοίνικες, λαὸς ἐμπορικὸς καὶ βιομηχανικὸς, αἵτινες ἐνωρίς κατέλαβον τὴν νῆσον ταύτην, ἣς ἐλλικυεν αὐτοῦς ὁ πολὺς πλοῦτος, δι' ἣν ἤδη πρότερον ἐγνωρίζετο. Οἱ δὲ Φοίνικες ἀνέπτυξαν τὰς δυνάμεις τῆς γῆς· καὶ τὰ μὲν ὑλομανοῦντα θάση παρέσχον ἀξιολογωτάτην ξυλικήν, τὰ δὲ μέταλλα πλοῦτον πολύν. Ἰδίως δὲ ὁ χαλκὸς τῆς Κύπρου ὑπῆρξε καθ' ὅλην τὴν ἀρχαιότητα γνωστὸς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ βιομασῶν ἄπο ταύτης τῆς νήσου τὸ μέταλλον ἐν πολλαῖς τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, διότι καὶ τὸ οὐίντε τῶν Γάλλων καὶ τὸ copper τῶν Ἀγγλων καὶ τὸ Kupfer τῶν Γερμανῶν εἶναι παραθερὰ τῆς λέξεως (aes) cypriaca· ἀλλὰ καὶ ἐν Ἡερίῳ καὶ ἀλλαχοῦ τῶν ἐλληνικῶν

ΕΦΗΜΕΡΑ Ἀθήνα
ἩΜΕΡ. 10) 22/6/1889

χωρῶν καλεῖται ἔτι καὶ σήμερον κυ-
πρι τὸ γαλλικὸν κινδύωνιον ὅπερ οἱ
παιμένες ἐξαρτῶσιν ἀπο τοῦ λαϊκοῦ
τῶν προβάτων. Οὐδὲ ἦταν τὰ ἔυλα
καὶ ὁ γαλλὸς ὁ μόνος πλοῦτος τῆς νή-
σου, ἀλλ' ἐξήγον αὐτοῦ οἱ Φοίνικες
καὶ ἄλλα πολλὰ τοσκαυτῆρ δ' ἀθροί-
αν προϊόντων εἶχεν ἡ νῆσος, ὥστε δὴν
φαίνεται ὑπερβολικὸν τὸ λόγιον ἀρ-
γαίου τινὸς Ρωμαίου, ὅστις εἶπεν ὅτι
ἡ Κύπρος δύναται νὰ κατασκευασθῆ,
νὰ ὀπλισθῆ καὶ νὰ εὐρωσθῆ τελείως
πλείον χωρὶς μηδὲν νὰ ζητησθῆ παρ'
ἄλλου τοποῦ. Οὕτως οἱ Φοίνικες πλου-
τοῦντες αὐτοὶ ἀνέπτυσσον καὶ τὰς θυ-
ναμεις τοῦ τόπου, οἱ δὲ πρότεροι αὐτῶν
σταθμοί, ἐνθα βραχύν χρόνον μένον-
τες ἀπετέλουν τὰς ἐμπορικὰς αὐτῶν
συναλλαγὰς, ἔγειναν κατ' ὀλίγον ἐμ-
πειρεῖα πολὺκοσμη, ἀχμαζούσαι πολ-
λεις· τὸ Κίτιον ἐπὶ τῆς νοτιας ἀκτῆς
τῆς νήσου ἠδύξθη δι' αὐτῶν καὶ φοι-
νικικαὶ πόλεις ἰδρύθησαν νέαι, ἡ Πά-
φος, ἡ Ἀμαθεὺς, τὸ Ἰθαλίον. Ἀλλ' οἱ
Φοίνικες δὲν ἦταν μόνον λόγος φιλερ-
γὸς καὶ φιλοκερδῆς· ὡς οἱ Ἰβραῖτοι,
μεθ' ὧν ἔχουσι κοινὸν τὸ γένος καὶ
παρεμφερῆ τὴν γλῶσσαν, εἶχον μεγί-
στην ἐπιμονὴν εἰς τὴν φυλετικὴν δια-
φορὰν καὶ εἰς τὰ ἥθη καὶ τὴν ἠθικὴν
αὐτῶν πατέρων. Ὁ Φοῖνιξ δὲν πρὸς
ελαμβάμεν εὐχερῶς τὰ ἥθη τῶν τοπικῶν
ἔθου ἐγκαθιόρνετο, πολὺ δὲ μᾶλλον
αὐτὸς εἰσήγεν εἰς τοὺς περιοίκους τὰς
ἐφευρέσεις τῆς παλαιᾶς Ἀσίας, τὰς
τέχνας καὶ τοὺς θεοὺς του. Μετὰ μὲν
τῶν πλουσίων ὑφασμάτων εἰσήγε τὰ
σταθμὰ του, μετὰ δὲ τῶν μικροτεχνη-
μάτων τῆς συρίας τέχνης τὴν θεᾶν
Ἀστάρτην, μετὰ δὲ τῆς Ἀστάρτης
τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ ἄλλα ἔρ-
γα τῆς φοινικικῆς γλυπτικῆς.

Ἄλλ' οἱ Φοίνικες ὑπῆρξαν κατὰ τὴν μεσογειον οἱ διδάσκαλοι καὶ συμπλωτῆρες, ἔπειτα δὲ οἱ συναγωνισταὶ καὶ ἀντίπαλοι λαοῦ εὐγενοῦς καὶ μεγάλου, ὅστις πολλὰ παραλαβὼν παρ' ἄλλων διεκόρρωσεν ἰδιορρυθμῶς, ἀνεπτύξας καὶ καλλύνοντας τὰ ἀνεισθῆντα. Ὁ λαὸς δὲ οὗτος ἦσαν οἱ Ἕλληνας, οἵτινες ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ αὐτῶν ἱστορίᾳ πολλάκις εὐρίσκονται ἐν σχέσει πρὸς τοὺς Φοίνικας. Οἱ Ἕλληνας παραλαμβάνουσι παρὰ τῶν Φοινικῶν τὴν νομισματικὴν μονάδα τῶν Βαβυλωνίων, ἀλλ' αὐτοὶ πρῶτοι χαράσσουν νόμισμα, παραλαμβάνουσι τὴν γραφὴν καὶ τὰ γράμματα, ἀλλὰ ταῦτα μὲν καλλύνουσιν, εἰς δὲ τὴν γραφὴν εἰσάγουσι πρῶτοι τὴν ἀληθῆ ζωὴν, προστιθέντες τὴν πνοήν, τὰ φωνήεντα παραλαμβάνουσι τὴν Συρίαν Ἀστάρτην, ἀλλ' αὐτοὶ διαμορφοῦσιν αὐτὴν εἰς Ἀφροδίτην. Οἱ Φοίνικες ἀπῆντησαν ταχέως, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, οὕτω καὶ ἐν Κύπρῳ τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν Ἑλλήνων, μετὰ δὲ τὰ Τρωϊκὰ μάλιστα ἀνεπτύχθησαν παρὰ τὸ Κίτιον, τὴν Πάφον, τὴν Ἀμαθοῦντα καὶ τὸ Ἰσάλιον πόλεις ἑλληνικαὶ ἀξίαι λόγου. Ὁ μὲν Τεῦκρος ἐκδιωχθεὶς ἐκ Σαλαμῖνος ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἰδρύει κατὰ τὰς ἀνατολικὰς ἀκτὰς τῆς νήσου τὴν Σαλαμίνα, ὑπ' ἄλλων δὲ μητροπόλεων κτίζονται ἡ Νέα Πάφος παρὰ τὴν ὁμώνυμον φοινικικὴν πόλιν, ἡ Κερύνεια, τὸ Κούριον. Πόλις μετὰ πόλιν κτίζεται παρὰ τῶν Ἑλλήνων, παρελθόντος δὲ τοῦ χρόνου ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἀτλοῦται καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον καὶ ἡ ἀ-

ΕΦΗΜΕΡΑ Ἀθήνη

ἩΜΕΡΑ 10)22 / 6 / 1889

σιάνη θεά τῶν Φαινίκων ἔχεινεν ἑδῆ
ἢ ὠραία ἀφρογενής θεά, ἡ μήτηρ τοῦ
Ἐρωτος, ἡ Κύπρις ἣτις ἔχει οἶνον
ἀθύρμα αὐτῆς τὴν εὐωδὴν ἠ-
σον. Τότε δὲ μάλιστα ἤρχισεν ἡ ἀκ-
μὴ τῆς νήσου, ἀλλ' ἐπεκρατίει καὶ
ἐν Κύπρῳ οὗτος χωριστὰς τῶν δι-
ναμείων ὅστις εἶνε γνωστὸς καὶ διὰ
τὸν λοιπὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν κοσμον.
Οὕτω καὶ ἐν Κύπρῳ ὑπῆρχον ἐννέα
μικρὰ βασιλεία, τὸ Κίτιον, ἡ Σαλα-
μίς, ἡ Ἀμαθεὺς, τὸ Κουρίον, ἡ Νέα
Παρος, ἡ Κερύνεια, ἡ Λαπήθος, οἱ Σό-
λοι καὶ οἱ Χύτροι. Ἡ βασιλεία δὲ τοῦ
καὶ ἑτοῦ ἤσαν, κατ' ὀλίγον δ' ἀνε-
πτύθη ἐκτακτικὸς τὸ ἐμπορίον, ἡ ναυ-
τιλία, ἡ γεωργία καὶ αἱ τέχναι τῆς
νήσου. Ἐκ τῶν κέντρων καὶ ἐλατῶν
τῶν ἄστων τῆς ἐναυπηγοῦντο πλοῖα
ἰδιόρρυθμα, οἱ δ' ἑλαττοὶ οὗτοι κέρ-
κουροι ἦσαν γνωστοὶ εἰς τοὺς ναυ-
τιλιζομένους καὶ οἱ Κύπριοι ναυπηγοὶ
προσεκαλούντο καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Σε-
μιραμιδός, τῆς βασιλίσσης τῶν Ἀσ-
συρίων. Τότε δὲ ἡ νῆσος ὑπῆρξε το-
σοῦτον ἰσχυρὰ διὰ τὸν στόλον αὐτῆς
ὥστε καὶ ἐθαλασσοκρατεῖ τρια-
κοντα καὶ τρία ἔτη ἀπὸ τοῦ 976 943
π. Χ. καὶ τὰ πλοῖα αὐτῆς ἐξώρουν
ἀπὸ τριάκοντα λιμένων καὶ ἡ νῆσος
ἐξέπεμπεν ἀποικίας εἰς τὴν Μακεδο-
νίαν, τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα.
Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἰσχυρὸν στόλον ἔ-
χουσα ἡ Κύπρος δὲν ἠδύνῃθη παντοτε
να σωθῆ ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν γειτονικῶν
αἰτίνας ἢ πείλουν αὐτὴν διὰ τὸ ἐπίση-
λον τῆς θέσεως τῆς. Οὕτω δ' ἤναγκά-
σθη νὰ ὑποταθῆ εἰς τοὺς Ἀσσυρίους,
ἀλλ' ἡ κατακτητὴς αὐτῆς, καίπερ ἀ-
ρεῖστα ἔγνη τινὰ ἐπὶ τῆς νήσου, ὑπῆρ-
ξε παροδική· ἡ δὲ Κύπρος ἐπανελθού-
σα εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων ἔγει-
νε μετὰ τινὰς παλιῶν αἰῶνας κτῆμα
ἄλλων δεσποτῶν. (ἀκολουθεῖ.)

ἘΦΗΜ: Ἀλήθεια
ἩΜΕΡΕ 10) 22/6/1889